

Cơ bản hoàn thành Đại hội Đảng bộ các cấp - tiền đề quan trọng cho thành công của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI của Đảng

■ NGUYỄN ĐỨC HÀ

Ban Tổ chức Trung ương

Thực hiện Chỉ thị số 37-CT/TW, ngày 04/8/2009 của Bộ Chính trị và các văn bản hướng dẫn của Trung ương về “Đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng, đến 30/10/2010, các tỉnh uỷ, thành uỷ, đảng uỷ trực thuộc Trung ương đã cơ bản hoàn thành việc chỉ đạo và tổ chức đại hội đảng bộ ở các cấp. Nhìn chung, đại hội đảng bộ các cấp đã cơ bản đạt được mục đích, yêu cầu, nội dung theo Chỉ thị 37-CT/TW của Bộ Chính trị, là cơ sở và tiền đề quan trọng bảo đảm cho sự thành công của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng, thể hiện trên một số nội dung chủ yếu sau đây:

Về tiến độ và nội dung đại hội: Đại hội các tổ chức cơ sở đảng đã cơ bản hoàn thành cuối tháng 6/2010, trong đó các đảng bộ cơ sở thực hiện thí điểm chủ trương đại hội trực tiếp bầu ban thường vụ, bí thư, phó bí thư hoàn thành giữa tháng 5/2010; đại hội các đảng bộ cấp huyện và tương đương cơ bản hoàn thành vào cuối tháng 9/2010, trong đó các đảng bộ thực hiện

thí điểm chủ trương đại hội trực tiếp bầu bí thư cấp uỷ hoàn thành đầu tháng 8/2010; đại hội các đảng bộ cấp tỉnh và tương đương cơ bản hoàn thành trong tháng 10/2010, trong đó có 10 đảng bộ tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương thực hiện thí điểm chủ trương đại hội trực tiếp bầu bí thư cấp uỷ. Nói chung, đại hội của các tổ chức cơ sở đảng, các đảng bộ cấp trên trực tiếp cơ sở và đại hội đảng bộ cấp tỉnh đều tiến hành đầy đủ 4 nội dung, chỉ có một số ít đảng bộ cơ sở, 03 đảng bộ cấp trên trực tiếp cơ sở tiến hành đại hội 3 nội dung (không bầu cử cấp uỷ) do nội bộ mất đoàn kết, đang thanh tra, kiểm tra hoặc có khó khăn về cán bộ chủ chốt.

Về công tác chỉ đạo của cấp uỷ: Để chuẩn bị và tiến hành tốt đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội lần thứ XI của Đảng, các cấp uỷ đảng đã tổ chức cho các cấp uỷ và cán bộ, đảng viên nghiên cứu, quán triệt Chỉ thị 37-CT/TW của Bộ Chính trị, các quy chế, quy định, hướng dẫn của Trung ương và các văn bản chỉ đạo của cấp uỷ cấp trên, nhất là những quan điểm, nội

dung, chủ trương mới trong đại hội đảng bộ các cấp lần này như: thực hiện thí điểm đại hội đảng bộ cơ sở trực tiếp bầu ban thường vụ, bí thư, phó bí thư; thí điểm đại hội đảng bộ cấp tỉnh, cấp huyện trực tiếp bầu bí thư và những nội dung mới trong Quy chế bầu cử trong Đảng..., tạo sự thống nhất về nhận thức trong cán bộ, đảng viên. Các tỉnh uỷ, thành uỷ, đảng uỷ trực thuộc Trung ương đều thành lập Ban Chỉ đạo đại hội do đồng chí bí thư hoặc phó bí thư thường trực làm trưởng ban; thành lập các tổ công tác do một đồng chí uỷ viên thường vụ làm tổ trưởng và phân công các cấp uỷ viên phụ trách từng đơn vị; chọn và chỉ đạo tiến hành đại hội trước ở một số đảng bộ đại diện cho các loại hình cơ sở và cấp trên trực tiếp cơ sở để rút kinh nghiệm trước khi triển khai ra diện rộng.

Về công tác chuẩn bị văn kiện và nhân sự đại hội: Các văn kiện của cấp uỷ trình đại hội (báo cáo chính trị, báo cáo kiểm điểm của ban chấp hành, báo cáo tổng hợp ý kiến đóng góp vào các dự thảo văn kiện của Trung ương và đại hội cấp trên, dự thảo nghị quyết đại hội...) được chuẩn bị kỹ, công phu và theo đúng nội dung hướng dẫn của cấp trên. Quá trình xây dựng báo cáo chính trị đã phát huy dân chủ trong Đảng, đề cao ý thức trách nhiệm của cấp uỷ và tập hợp được trí tuệ của đông đảo cán bộ, đảng viên. Nhiều cấp uỷ, nhất là đối với cấp huyện và cấp tỉnh đã bước

đầu quán triệt và vận dụng các chủ trương, quan điểm lớn trong các dự thảo văn kiện của Trung ương để xác định phương hướng, nhiệm vụ và những giải pháp thực hiện trong nhiệm kỳ tới cho phù hợp với tình hình cụ thể của địa phương, đơn vị. Công tác chuẩn bị nhân sự cấp uỷ được chỉ đạo chặt chẽ, thực hiện đúng nguyên tắc, quy trình, bảo đảm dân chủ, công khai và số dư theo quy định của Trung ương.

Trước đại hội, nhiều cấp uỷ đã tập trung chỉ đạo, làm tốt công tác kiểm tra, giải quyết những đơn thư khiếu nại, tố cáo đối với tổ chức đảng và đảng viên, nhất là những cán bộ, đảng viên có liên quan đến nhân sự cấp uỷ; tiến hành điều động, luân chuyển, sắp xếp, bố trí đối với một số cán bộ, thực hiện một bước về công tác nhân sự cấp uỷ. Các ý kiến thảo luận tại đại hội đều được phân công chuẩn bị trước theo từng chuyên đề, từng lĩnh vực công tác. Những nội dung được tập trung tham luận là: việc phát triển kinh tế - xã hội, xoá đói giảm nghèo; công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và phát triển nguồn nhân lực; công tác xây dựng, quy hoạch, quản lý đô thị (đối với các quận, thị xã, thành phố) và xây dựng nông thôn mới (đối với các huyện); công tác xây dựng Đảng và các tổ chức trong hệ thống chính trị ở cơ sở.v.v... Nhìn chung, các ý kiến tham luận tại đại hội thể hiện tinh thần xây dựng, ý thức trách nhiệm và không

khí dân chủ, đoàn kết; nhiều bài tham luận được chuẩn bị công phu, nội dung sâu sắc và có chất lượng.

Về công tác nhân sự và bầu cử tại đại hội: Danh sách chuẩn bị nhân sự cấp uỷ của cấp uỷ đương nhiệm và danh sách bầu cử cấp uỷ ở đại hội các cấp đều đảm bảo số dư ít nhất 15% theo quy định, nhiều nơi tỷ lệ số dư hơn 20%. Việc bầu cử cấp uỷ cơ bản đúng nguyên tắc, thủ tục quy định. Hầu hết các đại hội đều bầu đủ số lượng cấp uỷ viên và đều tăng số lượng so với nhiệm kỳ trước; những đồng chí cấp uỷ viên đương nhiệm được cấp uỷ giới thiệu tiếp tục tái cử đều trúng cử với số phiếu tương đối cao. Số cấp uỷ viên tham gia lần đầu ở các cấp chiếm tỷ lệ bình quân trên dưới 40%, trong đó nhiều nơi số cấp uỷ viên mới tham gia trên 50%. Số cấp uỷ viên là nữ và trẻ tuổi ở các cấp tuy chưa đạt 15% theo quy định, nhưng đa số có tăng hơn so với nhiệm kỳ trước. Trình độ, kiến thức về các mặt của đội ngũ cấp uỷ viên ở tất cả các cấp đều được nâng lên; số cấp uỷ viên là người dân tộc thiểu số tương đương với nhiệm kỳ trước và ở mức hợp lý. Hầu hết các đại hội đều bầu đủ số lượng đại biểu đi dự đại hội đảng bộ cấp trên, cơ bản đảm bảo tiêu chuẩn, chất lượng và cơ cấu. Trong thời gian diễn ra đại hội, hầu hết các cấp uỷ đều tiến hành họp ban chấp hành mới để bầu ban thường vụ, bí thư, phó bí thư, uỷ ban kiểm tra và chủ nhiệm uỷ ban kiểm tra của cấp uỷ để thông báo

kết quả trước đại hội.

Về thực hiện thí điểm đại hội đảng bộ cơ sở trực tiếp bầu ban thường vụ, bí thư, phó bí thư và đại hội đảng bộ cấp trên cơ sở trực tiếp bầu bí thư cấp ủy: Qua thực hiện thí điểm chủ trương mở rộng dân chủ trực tiếp trong bầu cử cấp ủy và bí thư cấp ủy ở hơn 1.400 đảng bộ cơ sở, 237 đảng bộ cấp huyện và 10 đảng bộ cấp tỉnh cho thấy: dân chủ trong Đảng được mở rộng và tạo không khí tốt trong đại hội, quyền dân chủ trực tiếp của đảng viên được phát huy và đề cao hơn ý thức trách nhiệm của đảng viên trong việc xây dựng, nâng cao chất lượng cấp ủy và đội ngũ cán bộ chủ chốt. Thực hiện chủ trương bầu cử trực tiếp tại đại hội đã đề cao hơn trách nhiệm của cấp ủy trong công tác chuẩn bị nhân sự cấp ủy và các chức danh lãnh đạo chủ chốt của đảng bộ, bởi vì nếu cấp ủy chuẩn bị nhân sự không kỹ, thiếu dân chủ, khách quan hoặc có biểu hiện hữu khuynh, nể nang, né tránh thì sẽ không được đại hội chấp nhận. Những đồng chí được đại hội tín nhiệm bầu vào các chức danh chủ chốt sẽ thấy trách nhiệm cao hơn và trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ, quyền hạn của mình có thể sẽ mạnh mẽ, quyết liệt hơn, vì đó là nhiệm vụ được cả đảng bộ giao cho. Mặt khác, từ kết quả bầu cử không đạt được tỷ lệ tuyệt đối như khi ban chấp hành bầu, các đồng chí đó sẽ nhận thấy mình còn có những hạn chế, thiếu sót nhất định cần phải

cố gắng, tích cực phấn đấu hơn nữa để hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được đảng bộ giao phó.

Về tổ chức và điều hành đại hội: Công tác thông tin, tuyên truyền về đại hội được quan tâm chỉ đạo, tạo được không khí chính trị tốt trong đảng bộ cả trước, trong và sau đại hội. Nhiều đại hội ở cấp huyện và cấp tỉnh đã tổ chức truyền hình, truyền thanh trực tiếp phiên khai mạc, có chương trình biểu diễn văn nghệ, tổ chức các đoàn đại biểu của các đoàn thể và các cháu thiếu niên đến chào mừng đại hội. Khu vực tổ chức đại hội được trang trí đẹp và trang trọng, có nhiều tranh, ảnh, hiện vật phản ánh sinh động, phong phú kết quả các mặt hoạt động của đảng bộ và nhân dân địa phương. Nội dung, chương trình và các vấn đề trình bày trước đại hội đều được chuẩn bị chu đáo bằng văn bản nên việc chỉ đạo, điều hành của đoàn chủ tịch ít có những lung túng, sai sót. Nhiều đại hội thực hiện kiểm phiếu bằng máy tính, đảm bảo chính xác và giảm được thời gian kiểm phiếu.

Bên cạnh những ưu điểm và kết quả nêu trên, công tác chuẩn bị và tổ chức đại hội ở các cấp cũng bộc lộ một số hạn chế, thiếu sót sau:

Một là, báo cáo chính trị của một số cấp ủy còn dàn trải, chưa cân đối giữa các phần và chưa tập trung đề ra các giải pháp để thực hiện những nhiệm vụ trọng tâm, những khâu đột phá của đảng

bộ; có nơi đưa ra chỉ tiêu phấn đấu cao nhưng chưa đề ra được những giải pháp tương xứng để thực hiện. Việc kiểm điểm, đánh giá kết quả thực hiện Cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” của nhiều cấp ủy còn chung chung, thiếu những số liệu và dẫn chứng cụ thể để biểu dương và nhân rộng. Báo cáo kiểm điểm của một số cấp ủy còn nói nhiều về ưu điểm, có nhiều nội dung trùng lặp với báo cáo chính trị; chưa đi sâu phân tích, làm rõ ưu, khuyết điểm trong xây dựng, thực hiện quy chế làm việc của cấp ủy và chức trách, nhiệm vụ của mỗi cấp ủy viên; chưa chỉ rõ những nguyên nhân chủ quan, khách quan và những kinh nghiệm từ thực tiễn để có biện pháp sửa chữa, khắc phục trong nhiệm kỳ tới.

Hai là, thời gian và số lượng ý kiến thảo luận ở nhiều đại hội còn ít; các ý kiến tham luận mới chủ yếu tập trung tham gia vào báo cáo của đảng bộ cấp mình, ít ý kiến tham gia, đóng góp vào báo cáo kiểm điểm của cấp ủy, báo cáo của đại hội đảng bộ cấp trên và việc tham gia, đóng góp ý kiến vào các dự thảo văn kiện trình Đại hội XI của Đảng còn hạn chế; các bài tham luận còn nói nhiều về thành tích của địa phương, đơn vị mình, ít đề xuất những giải pháp mang tính đột phá để thực hiện nhiệm vụ của đảng bộ. Đoàn chủ tịch đại hội chưa gọi mở và hướng việc thảo luận vào những vấn đề trọng tâm hoặc những nội

dung quan trọng còn có ý kiến khác nhau, nên chưa tạo được không khí trao đổi, tranh luận tại đại hội.

Ba là, một số cấp ủy chuẩn bị nhân sự chưa kỹ, chưa nắm chắc tình hình tư tưởng của đảng viên và chưa đánh giá đúng cán bộ, nên có một số đồng chí là cấp uỷ đương nhiệm được cấp uỷ giới thiệu tái cử, nhưng không trúng cử ban chấp hành, trong đó có cả một số cán bộ chủ chốt cấp huyện và cấp cơ sở. Danh sách giới thiệu để bầu vào cấp ủy khóa mới tuy bảo đảm số dư từ 15% trở lên, nhưng còn thể hiện khá rõ “quân xanh, quân đỏ”. Nhìn chung, tỷ lệ cấp uỷ nữ và tuổi trẻ còn thấp, không đạt quy định, hướng dẫn của Trung ương. Nhiều nơi khi chuẩn bị danh sách bầu cử cấp uỷ thì đạt tỷ lệ 15% nữ, nhưng kết quả bầu cử thì không đạt; tỷ lệ cấp uỷ viên trẻ nhìn chung còn rất thấp, có một số cấp uỷ cấp huyện không có đồng chí nào dưới 35 tuổi.

Bốn là, hầu hết các đại hội đều không sử dụng hết thời gian đại hội và số lượng triệu tập đại biểu còn ít so với quy định; nhiều đại hội còn nặng về công tác bầu cử, thời gian dành cho thảo luận các báo cáo còn ít, nhất là việc tham gia ý kiến vào các văn kiện dự thảo của Trung ương trình Đại hội lần thứ XI của Đảng. Việc sắp xếp chương trình, bố trí thời gian làm việc của một số đại hội chưa thật khoa học, hợp lý, làm cho không khí của đại hội nặng nề, căng thẳng.

Qua đại hội đảng bộ các

cấp, bước đầu rút ra một số kinh nghiệm sau:

- Các cấp ủy đảng phải quán triệt và bám sát yêu cầu, nội dung trong Chỉ thị số 37-CT/TW, ngày 04/8/2009 của Bộ Chính trị, các văn bản hướng dẫn của Trung ương và của cấp ủy cấp trên; đồng thời, vận dụng linh hoạt, sáng tạo, phù hợp với đặc điểm, tình hình cụ thể của địa phương, đơn vị mình. Trên cơ sở đó, xây dựng kế hoạch chi tiết và phân công nhiệm vụ cụ thể cho các cấp ủy viên phụ trách, chỉ đạo đối với từng đảng bộ. Cấp ủy cấp trên cần chỉ đạo chặt chẽ, thường xuyên theo dõi, hướng dẫn, kiểm tra và nắm chắc tình hình, diễn biến tư tưởng của đảng viên, kịp thời xử lý những vấn đề phát sinh trong quá trình chuẩn bị và tổ chức đại hội.

- Công tác chuẩn bị nhân sự cần thực sự mở rộng và phát huy dân chủ, thực hiện đúng qui trình hướng dẫn của Trung ương và cấp ủy cấp trên; đề cao trách nhiệm của tập thể cấp ủy, phát huy trí tuệ của đại biểu đại hội. Cấp ủy cần chủ động nắm chắc tình hình tư tưởng của cán bộ, đảng viên, kịp thời xử lý những vấn đề có liên quan đến nhân sự cấp ủy. Những cán bộ trong quy hoạch và dự nguồn nhân sự cấp ủy khóa mới, nhưng có vấn đề lịch sử chính trị hoặc chính trị hiện nay; có đơn thư tố cáo hoặc có dư luận về tham nhũng, tiêu cực, cấp ủy các cấp cần chỉ đạo xác minh, làm rõ để kết luận; nếu có sai phạm phải xử

lý kịp thời hoặc cho rút khỏi danh sách chuẩn bị nhân sự cấp ủy trước khi tiến hành đại hội. Đối với cán bộ nữ, cán bộ trẻ cần sớm rà soát quy hoạch, luân chuyển đến vị trí công tác phù hợp.

- Trong quá trình chuẩn bị đại hội, các cấp ủy cần quan tâm chỉ đạo thực hiện toàn diện, đầy đủ nội dung của đại hội, khắc phục tình trạng quá chú trọng vào công tác nhân sự, xem nhẹ việc xây dựng, thảo luận báo cáo chính trị của đảng bộ cấp mình cũng như việc tham gia, đóng góp ý kiến vào các dự thảo văn kiện của đại hội đảng bộ cấp trên và Đại hội lần thứ XI của Đảng. Quan tâm lãnh đạo thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị của địa phương, cơ quan, đơn vị; coi trọng công tác thông tin, tuyên truyền và đẩy mạnh các phong trào thi đua chào mừng đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội lần thứ XI của Đảng.

- Quá trình tiến hành đại hội, nội dung, chương trình, thời gian và việc phân công điều hành của đoàn chủ tịch đại hội phải được xây dựng thật khoa học, hợp lý và chi tiết. Các nội dung trình bày tại đại hội cần được chuẩn bị chu đáo bằng văn bản và lựa chọn những đảng viên có nghiệp vụ, kinh nghiệm về công tác Đảng tham gia đoàn chủ tịch, đoàn thư ký, ban kiểm phiếu và các đồng chí này cần được tập huấn trước khi tiến hành đại hội để tránh những lúng túng, nhầm lẫn, sai sót./.